

Atorfimmi peqquserlunnerup akiornissaanut Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut Kalaallit Nunaata ilanngunneqarnissaanik matumalu aalajangiiffigisassatut Siunnersuutip akuerineqarnerata kingunitsiannua tamatuma sulissutigineqalernissaa aallartinneqaqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiit)
(Siullermeerneqarnera)

Aallaqqaasiutitut Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup qutsavigerusupparput siunnersuummut pissanganaatilimmut, eqqarsalersitsisumut imminullu ileqqorisanut eqqarsaatersuutiginnissamut, kiisalu qanoq inuiaqatigiinni tatiginnineq toqqissisimanerlu nukittorsinnaaneripput eqqarsalersitsisumik.

Transparency International Greenland arlaleriarluni ukiut ingerlanerini ingerlatsivinni namminersorlutik oqartussanit pigineqartuni siulersuisunut ilaasortassanik¹ ²toqqaasernerup ammanerusumik ersarinnerusumillu pisarnissaanik kissaateqartarsimavoq.

2021-imi Transparency International Greenland atorfimmi peqquserlunneq pillugu innuttaasut paasinninnerannik isummorsornerannillu misissuisimavoq. Innuttaasut tatiginninnerat politikikkut pingaartorsiunerimut Demokraatit isumaat malillugu, aarlerinartumik appasippoq³, aperineqartut affarinngisaasaluunniit, politikkerit ajunggitsussaaq anguniarlugu sulinerannut, tatiginnimmata. Pingaartumik nuna tamakkerlugu politikkerit, innuttaasunit soorlu assersuutigalugu kommunini politikkeriniilluunniit tatigineqannginnerupput. Innuttaasunut tatiginnineq aamma politikkerinut tatiginnineq, aqqissuussinernut pilersissimasanut tatiginnineq avaqqunneqarsinnaanngillat atugarissaarnissaq qaffassarniarlugu suliaqarnermi aammalu atorfimmi peqquserlunnerit akiorniarnerini. Ajuusaarnaraluartumilli (suli) politikkerit, inatsisit avaqqullugit iliuseqartut aarlerinartumik annertuvoq aammalu tamat oqartussaaqataaneranni malitassat aalajangiinermi avaqqunneqarpata, taava ajornartorsiuteqarsimassaagut.

Inuiaqatigiit, pingaartumik akileraartartut, aningaasarpassuarnik sipaaruteqarsinnaasimagaluarput pitsaanerusumillu atugarissaarnissaq qulakkeersimasinnaagaluarlugu, politikkerit imatut oqaatigalugu "malittarisassat malillugit iliuseqartarsimasuuppata".

Naalakkersuisut akissumminni atorfimmi peqquserlunneq ima nassuiarpaat. Issuaalaarpunga:

"Atorfimmi peqquserlunneq nalinginnaasumik tassaavoq tunissutinik, aningaasanik

¹ <https://sermitsiaq.ag/node/239933>

² <https://knr.gl/da/nyheder/transparency-savner-%C3%A5benhed-om-udpegning-af-bestyrelsesmedlemmer>

³ <https://www.transparency.gl/pressemeddelelse-4/>

imaluunniit iluaqutinik allamut tunniussineq, taannalu inatsimmik imaluunniit allatigut

eqqunngitsumik iliuseqassasoq tunisisumut iluaqutaasussamik. Imaassinnaavoq aamma inuit

aalajangersimasut iluaquserlugit, soorlu aalajangersimasumik atorfilerlugit.”

Taassuma pissusissaqalersippaanga apeqqusissallugu, sulii inuiaqatigiitsinni atorfimmi peqquserluttoqartarnersoq, aamma politikikkut aalajangiiniarnermi. Kingullermik takuarput Nuuk City Development (NCD) kusanaatsuliaq, partiinut tapiissutit atornerlunneqarneri namminermt atugassatut, akiuussutissamik kapoorinermi kusanaatsuliaq, benzinamut akiliutip atornerlunnera allallu. Taakku assersuutaannaapput, qanoq inuit qinigaasa naliliisinnaassusaasa misilinneqarsinnaanerannik aammalu politikkerinut tatiginassutsip sanngillisinneqarsinnaaneranut. Tamanna ajuusaarnarpoq, tassami politikkerit tamarmik taakkununga pilliuteqangaatsiartarmata – aamma namminneq inatsisinik unioqqutisisimangikkaluarlutik.

Uatsinnut politikkerinut suliarujussuavoq tatigineqaqqilernissamut suliniuteqarneq tamat oqartussaanerannut taama annertutigisumik sumiginnaanerup kingorna. Aamma imaassinnaavoq, taakku aamma pisooqataasut, innuttaasut qinersiartunnginnerannut qinersisoqartillugu – nassuerutigisigu, tamat oqartussaaqataanerat ajorsarmat kingullermi qinersinermi aatsaat taama qinersiartortukitsiginera. Uagut politikkerit tamatta akisussaaffigaarput tamassuma aqqinniarnissaa, isumaqarpungalu siunissami aalajangersimanagerusariaqartugut soorlu uagut partiit nammineerluta malittarisassiornitsinni ilaasortaanermi kingunerisinnaasat ersarissarnerisigut, taamatullu atorfimmi peqquserlunnermt ersarissumik malittarisassiornitsigut. Taamatullu peqqinnarnerusumik ingerlatsinissaq ungasissorsuunngitsumi pinaasertumut arnerinninniarnernut atasumik, taakkumi partiit pinngitsaalimmatigit ajornartorsiummut imaannaanngitsumut isummersornissamut.

Transparency International Greenland-ip misissuinerata taamatuttaaqq tikkuarppaa, aperineqartut affaasa sinnerisa ilisimangikkaat, sumut qanorlu saaffiginnissanerlutik, pissaanermik atornerluinermik/atorfimmi peqquserlunnermik naammattuigunik. Tamanna ajorpoq. Taamaattumik siunnersuuteqartoq isumaqatigisimavarput whistleblower-imut inatsissamik siunnersuuteqarmat, maani inersuarmi siullermeerlugu oqaluuserisimasatsinut.

Taamatut oqareerluta aamma Demokraatiniit isumaqarpugut sapinngisamik nunat tamalaat aalajangersagaannut ilaassasugut, tamanna inuiaqatigiittut naleqarnerunissatsinik pilersitsissappat. Allatulli ajornartumik aalajangersakkat suut, uani atuutsinneqassanersut, eqqarsaatigilluartariaqarpagut. Akisussaaffimmik annertunermik tigusissalluta suliaqaleruttorpugut sulinitsinni periutsinik nutaanik naleqqussaalluta, skandinaviami nunani, inuiaqatigiinni millioninik arlaqartunik innuttaqartuni, ileqqut malinngikkaluarlugit, taamaasillutalu sulinermt periutsit uagut kulturitsinnut inuiaqatigiinnullu immikkuullarissumut naleqqussarlugit.

Soorlu assersuutigalugu inuit peqqissuunissaannik periusissiaq INUUNERITTA III suliniummut assersuutissaavoq, siunissami piffinni suliniutinut annertunermik pigiliunneqartussatut siunertallit, qitiusumit siulersorneqarani. Taamaattumik siunnersuuteqartup uuminnga siunnersuuteqarnermini siunertaa atorfimmi peqquserlunneq Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut Kalaallit Nunaata

ilanngunneqarnissaanik assersuutissaavoq pisortat innuttaasullu suleriaatsinut naleqqussarnissaat isumaqatigiissummut annertuumik allaffissornermik kinguneqartussamik ilanngunnermit. Taamaattumik iluarisimaarutigalugu takuarput, Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuuteqartut, tassunga isumamut assingusumik tassalu ataatsimut isigaluni periusissiamik suliaqarnissaq.

Naalackersuisut FN-ip antikorrupcionskonvention-imut "iluareqqusaarutaannartut" ilanngunnissamut oqariartuutaat isumaqatigaagut, allannguutissamullu siunnersuummut tunngavilersuutigineqartut taperserlugit.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut suliareqqitassanngorlugu ataatsimiititaliamut innersuussutigaarput sulilluarnissamillu kissaassilluta.